

Pol'nohospodárske družstvo Budmerice, 900 86 Budmerice

VÝROČNÁ SPRÁVA

za rok 2019

zostavená k 31.12. 2019

Budmerice, 26.3.2020

Schválená členskou schôdzou:

Pol'nohospodárske družstvo Budmerice

Výročná správa za rok 2019

Výročná správa obsahuje

Výsledky hospodárenia za rok 2019

Účtovnú závierku k 31.12.2019- priložené súčasti účtovnej závierky:

Súvaha 2019

Výkaz ziskov a strát 2019

Poznámky 2019

Správu nezávislého audítora pre členov Pol'nohospodárskeho družstva Budmerice

Všeobecné údaje

Pol'nohospodárske družstvo Budmerice

IČO : 00190306

DIČ : 2020359396

IČ DPH : SK2020359396

Podnik zapísaný v Obch. registri Okr. súdu BA 1. v odd. Dr. vl. č. 255/B

Dátum vzniku : 1.1.1991

Predmet činnosti

- podnikanie v poľnohospodárskej výrobe, vrátane predaja poľnohospodárskych výrobkov na účely spracovania a ďalšieho predaja
- opravy motorových vozidiel a poľnohospodárskych strojov
- cestná motorová doprava
- prenájom výrobných prostriedkov členom a iným subjektom
- zabezpečenie hospodárskych a sociálnych potrieb svojich členov podľa zásad schválených členskou schôdzou alebo predstavenstvom družstva, najmä poskytovanie naturálnych produktov z vlastnej produkcie, služieb mechanizačnými a dopravnými prostriedkami družstva
- obchodná činnosť mimo tovarom, na ktoré sa vyžaduje osobitné povolenie

Zapísané základné imanie 54 438,04 Eur

Základný členský vklad 663,88 Eur

Orgány družstva:

členská schôdza v zmysle Stanov družstva,

predstavenstvo,

kontrolná komisia.

1. Opis družstva.

História Poľnohospodárskeho družstva Budmerice sa začala písať v roku 1947 založením Roľníckeho strojového družstva. 13. augusta 1949 sa toto družstvo zmenilo na JRD. V tých časoch malo 95 členov a hospodáril na 140 hektároch. Zvrat nastal až 30. júna 1957, keď začalo družstvo obhospodarovat' 1380 hektárov pôdy. Ďalším prelomovým dňom bol 7. november 1975 keď sa ustanovujúcou členskou schôdzou vytvoril zlúčením družstiev Budmerice, Vištuk a Jablonec jeden veľký poľnohospodársko-ekonomický úsek. Súčasné Poľnohospodárske družstvo bolo založené na ustanovujúcej členskej schôdzi konanej dňa 3.12.1990 podľa Zákona č.162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve. Vzniklo pretransformovaním pôvodného družstva na družstvo vlastníkov a podielnikov. Jeho dnešný názov je Poľnohospodárske družstvo Budmerice a má 81 členov.

V roku 2019 Poľnohospodárske družstvo hospodáril na ploche 1 360,02 ha. Táto plocha je v drvivej väčšine prenajatá od súkromných fyzických, ale aj právnických osôb. Družstvo vlastní len cca 60,8 hektára. Časť z tejto výmery je vo dvore, časť tvorí piesková jama a zvyšok aj keď je to orná pôda, tak je vo veľmi malých roztrieštených kúskoch.

Poľnohospodárske družstvo Budmerice momentálne nemá, žiadnu pridruženú výrobu, v súčasnosti sa zaoberá len:

- podnikaním v poľnohospodárskej výrobe, vrátane predaja poľnohospodárskych výrobkov na účely spracovania a ďalšieho predaja
- prenájom výrobných prostriedkov členom a iným subjektom
- zabezpečovaním hospodárskych a sociálnych potrieb svojich členov podľa zásad schválených členskou schôdzou alebo predstavenstvom družstva, najmä poskytovanie naturálnych produktov z vlastnej produkcie, služieb mechanizačnými a dopravnými prostriedkami družstva
- obchodnou činnosťou mimo tovarov, na ktoré sa vyžaduje osobitné povolenie

Družstvo má vytvorené nasledovné základné úseky:

- úsek rastlinnej výroby
- úsek živočíšnej výroby
- úsek mechanizácie
- ekonomický úsek

Produkciu Poľnohospodárskeho družstva tvoria najmä tržby z rastlinnej výroby, ktoré sa na celkovej tržbe podieľajú 49,6% a tržby zo živočíšnej výroby, ktoré sa na celkových tržbách podieľajú 48% . Z rastlinnej výroby má na tržbách nášho družstva najväčší podiel produkcia pšenice ozimnej, jačmeňa jarného, kukurice na zrno a repky ozimnej. Zo živočíšnej výroby sa na tržbách najviac podieľa produkcia surového kravského mlieka a časť tržieb tvorí aj predaj zvierat.

Za vonkajšie riziká je možné považovať nárast nákladov vstupov spôsobený rastom cien osív, hnojív, chémie a komponentov pre živočíšnu výrobu, nízku výkupnú cenu produktov rastlinnej výroby, ale aj živočíšnej, kde sa výkupná cena mlieka pohybuje na úrovni cca 0,32 centov za kg mlieka. Medzi vonkajšie riziká je možné zaradiť aj nestále legislatívne prostredie, ktoré nie je príliš naklonené podnikateľskému poľnohospodárskemu prostrediu. Problémom sú aj samostatne hospodáriaci roľníci pôsobiaci v obci a jej okolí, prípadne iné záujmové skupiny, ktorí družstvo oberajú o pôdu buď skupovaním, alebo prebíjaním ceny za nájomné. No a v neposlednom rade aj klimatické podmienky v oblasti, kde je čoraz viac dní suché počasie bez jedinej kvapky vody dlhé mesiace.

Za vnútorné riziká je možné považovať časté poruchy strojov spôsobené starším vozovým parkom. Problémom sú aj chýbajúce stroje a zariadenia, ktoré družstvo nemá vo vozovom parku a nie je v jeho možnostiach si tieto stroje a zariadenia zakúpiť. Problémom sú aj zastaralé technológie v dojárni a šrotovni, pričom udržiavanie je finančne náročné, ale je to lacnejšie ako ich výmena za nové. Veľká časť úrody je už vopred založená na úhradu záväzkov zápočtami. Takisto dotácie idú na splatenie preklenovacieho úveru.

Napriek všetkému je cieľom Poľnohospodárskeho družstva zvyšovanie kvality výroby, predaja a služieb. Toto je možné zvládnuť len zlepšovaním výrobných postupov. Zároveň je potrebné zvyšovať rentabilitu výroby, ale aj zdokonaľovať systém riadenia kvality. To všetko v súlade s plánom výroby a rozvoja jednotlivých úsekov, pracovníkov a organizačných jednotiek.

2. Vývoj účtovnej jednotky, stav, v ktorom sa nachádza a významné riziká a neistoty.

Vybrané ukazovatele aktív a pasív			
	rok 2019	rok 2018	% porovnanie
Aktíva			
Celková hodnota majetku je	2 049 050	2 623 135	-22
- dlhodobý hmotný majetok	1 256 894	1 348 041	-7
- finančný majetok	2 698	2 698	0
- obežný majetok	787 948	1 271 687	-38
- časové rozlíšenie aktíva	4 208	3 407	24
Pasíva			
- vlastné imanie	1 051 066	1 042 198	1
- záväzky	944 134	1 516 010	-38
z toho bankové úvery	228 501	155 240	47
preklenovací úver	0	399 304	-100
finančný leasing/úver	37 828	97 842	-61
záväzky z obchodného styku	344 360	498 013	-31
- časové rozlíšenie pasíva	53 850	64 927	-17

V roku 2019 družstvo z vlastných prostriedkov zaobstaralo 2,7 ha pôdy od súkromných vlastníkov. Preklenovací úver z banky čerpaný počas roka 2019 bol v decembri 2019 splatený. Družstvu sa podarilo znížiť celkové záväzky o 38%.

Náklady a výnosy			
	Rok 2019	Rok 2018	Rozdiel v %
Výnosy pred zdanením	2 559 264	2 358 112	9
Náklady pred zdanením	2 546 772	2 378 397	7
Na mzdy pracujúcim bolo vyplatené	570 282	518 409	10
Náklady na sociálne a zdravotné poistenie	242 724	216 054	12
Priemerný evidenčný počet pracovníkov	35	39	-10

Náklady a výnosy pred zdanením			
	r. 2019	r. 2018	% porovnanie
Celkové náklady	2 546 772	2 378 397	7
- nakúpené osivá	91 539	106 260	-14
- nakúpené hnojivá	99 835	134 764	-26
- pohonné hmoty	126 879	129 751	-2
- chémie	155 874	115 231	35
- nakúpené krmivá	41 343	139 069	-70
- ostatná spotreba materiálu	225 384	191 140	18
- energia, plyn, voda	60 893	53 155	15
- náhradné diely	72 299	37 499	93
- služby a ostatné výdavky	229 860	175 268	31
- nájomné	98 410	106 457	-8
-opravy zariadení, strojov a budov	36 664	68 544	-47
- mzdové a soc. Náklady	813 006	701 150	16
- dane	50 147	52 618	-5
- odpisy	353 900	268 748	32
- zostatková cena vyradeného majetku	29 415	26 197	12
- úroky leasing, úver	19 129	8 670	121
- úroky sankčné, pokuty, penále	3 912	33 576	-88
- poistné	38 283	30 300	26
Celkové výnosy	2 559 264	2 358 113	9
- tržby rastlinná výroba	910 539	836 745	9
- tržby živočíšna výroba za mlieko	844 302	787 330	7
- tržby za zvieratá	29 432	28 954	2
- tržby za hnoj	7 409	1 495	396
- tržby za služby	44 059	74 416	-41
- iné prevádz. Výnosy	129 897	181 314	-28
- iné prevádz. Výnosy dotácie	593 626	447 859	33
Hospodársky výsledok pred zdanením	12 492	-20 284	-162

Celkové náklady družstva vzrástli o 7%, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 168.375,-€, zároveň však vzrástli celkové výnosy o 9%, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 201.151,-€. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie je zisk vo výške 12.492,-€, pričom za predchádzajúce obdobie družstvo dosiahlo stratu -20.284,- €.

V rastlinnej výrobe družstvo utržilo o 73.794,- € viac oproti roku 2018. Tržba bola v celkovej výške 910.539,- Eur. V živočíšnej výrobe tržby za mlieko stúpili o 56.972,- € na sumu 844.302,- €, za zvieratá a hnoj mala živočíšna výroba tržbu vo výške 36.841,- spolu mala živočíšna výroba tržbu 881.143,- €. Pre zaujímavosť, tržba rastlinnej výroby bola len o 29.396,- € vyššia ako tržba živočíšnej výroby.

V roku 2019 klesli tržby za služby o 41% čo vo finančnom vyjadrení predstavuje pokles o 30.357,- €.

Oproti roku 2018 sa družstvu podarilo šetriť na nakúpených osivách, hnojivách, krmivách a opravách strojov a zariadení.

V roku 2019 dostalo družstvo celkovú dotáciu vo výške 593.626,41- Eur. Z toho bolo:

- 181.581,89-€ jednotná platba na plochu,
- 98.370,95-€ na postupy prospešné pre klímu a životné prostredie,
- 32.855,75-€ pre oblasti s prírodnými alebo inými obmedzeniami,
- 5.147,62-€ úhrada finančnej disciplíny,
- 87.625,03-€ na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka,
- 31.825,15-€ na dobré životné podmienky zvierat,
- 108.250,35-€ náhrada škody za sucho 2017,
- 16.008,03-€ na poistné 2019,
- 20.884,47-€ na zelenú naftu 2019,
- 11.077,17-€ tvorí rozpúšťanie dotácii na dlhodobý majetok zakúpený v predchádzajúcich obdobiach.

Analýza stavu a vývoja družstva

Pomerové ukazovatele finančnej analýzy				
	MJ	2019	2018	Ukazovateľ vypovedá o tom :
Ukazovatele zadĺženosti:				
Celková zadĺženosť podniku	%	45	57,64	koľko percent majetku je financovaných z cudzieho kapitálu
Finančná páka	koef.	1,94	2,5	akú časť aktív tvorí vlatný kapitál
Úrokové krytie	koef.	1,65	-1,33	ako cenu je podnik schopný platiť za cudzí kapitál
Pomer prevadz. príjmov a nákladov	%	0,39	0,16	koľko pripadá na 1 Eur cudzieho kapitálu cash flow
Ukazovatele rentability (výnosnosti):				
Rentabilita celkového kapitálu	%	2,87	-0,37	koľko sa vyprodukovalo z 1 Eura vlastného kapitálu
Rentabilita aktív(majetku)	%	0,5	-0,92	koľko zisku pripadá na 1 Euro vlastného aktív
Rentabilita vlastného kapitálu(VI)	%	0,98	-2,31	koľko zisku pripadá na 1 Euro vlastného kapitálu
Rentabilita tržieb	%	0,56	-1,4	koľko centov tržby pripadá na 1 euro zisku
Rentabilita výnosov	%	0,4	-1,02	koľko centov tržby pripadá na 1 euro výnosov
Rentabilita nákladov	%	0,41	-1,02	koľko zisku máme z 1 euro nákladov
Ukazovatele likvidity:				
Likvidita pohotová	koef.	0,08	0,37	schopnosti plniť záväzky okamžite
Likvidita bežná	koef.	0,25	0,45	schopnosti plniť záväzky v najbližšom období
Likvidita celková	koef.	0,96	1,03	celkovom potenciáli likvidity podniku
Ukazovatele aktivity:				
Doba obratu zásob	dni	120	150	koľko dní trvá jedna obrátka zásob
Doba inkasa pohľadávok	dni	17	18	za koľko dní sa v priemere inkasujú pohľadávky
Doba splatnosti záväzkov	dni	68	105	aká je platobná disciplína podniku
Obrat aktív (celkového majetku)	koef.	0,89	0,65	produkčnej efektívnosti

Celková zadlženosť družstva vypovedajúca o stupni zadlženosti vyjadrená pomerom cudzieho kapitálu k aktívam v roku 2019 klesla oproti roku 2018 z 57% na 45%. Toto zlepšenie je možné hodnotiť pozitívne, pretože každá hodnota nad 50% sa považuje za veľmi vysokú zadlženosť.

Úrokové krytie vypovedajúce o schopnosti hradiť cenu (úrok) za cudzí kapitál (pôžičku) je v roku 2019 kladné. Optimálna hodnota je 5, nemala by klesnúť pod 3. Družstvo dosiahlo hodnotu 1,65. V predchádzajúcom roku bolo úrokové krytie -1,33, takže v roku 2019 nastalo zlepšenie.

Pomer prevádzkových príjmov a nákladov poukazuje na to, že na jedno euro cudzieho kapitálu (pôžičky) malo družstvo v roku 2019 len 39 centov na zaplatenie. Medziročne si polepšilo o 23 centov.

Likvidita pohotová vypovedajúca o schopnosti družstva platiť za svoje záväzky okamžite dosiahla hodnotu 0,08 čo znamená, že družstvo má okamžite finančné prostriedky na platenie 1 eura svojich záväzkov v hodnote 0,08 eura.

Likvidita bežná vypovedajúca o schopnosti družstva platiť za svoje záväzky dosiahlo družstvo v roku 2019 hodnotu 0,25 oproti roku 2018 kde bola hodnota 0,45 čím si medziročne mierne pohoršilo. Optimálna hodnota je 1 – 1,15. Momentálne má družstvo na zaplatenie 1 eura svojich záväzkov 25 centov vo forme finančných prostriedkov a peňazí viazaných v krátkodobých pohľadávkach.

Doba obratu zásob sa v roku 2019 oproti roku 2018 znížila zo 150 dní na 120 dní. Pre poľnohospodárstvo je prirodzené mať zásoby napríklad z rastlinnej výroby určené pre živočíšnu výrobu na sklade viac dní.

Doba obratu pohľadávok vypovedajúca o tom za koľko dní družstvo inkasuje svoje pohľadávky sa znížila z 18 dní na 17 dní. Keďže bežná splatnosť faktúr je 14 dní tak táto hodnota je veľmi dobrá avšak pri úhrade väčšiny pohľadávok zápočtami aj prirodzená. Akceptovateľná hodnota je menej ako 70 dní.

Doba splatnosti záväzkov vypovedajúca o platobnej disciplíne družstva sa oproti roku 2018 v roku 2019 znížila zo 105 dní na 68 dní, naďalej vypovedá o nedostatku finančných zdrojov.

Úsek rastlinnej výroby

Úsek rastlinnej výroby hospodáril v roku 2019 na výmere 1.360,02 ha pričom zberová plocha bola 1.314,11 ha.

Jeho hospodárenie výrazne ovplyvňuje počasie. Zima na prelome rokov bola priaznivá, pôda premrzla do dostatočnej vrstvy a dočkali sme sa aj snehovej pokrývky. Jarné práce sa zahájili sejbou jačmeňa jarného, ktorá sa nám podarila do konca februára. Priebežne sme prešli do prihnojenia repky ozimnej a obilnín. Mesiace marec a apríl boli nadpriemerne teplé, vďaka čomu postrekové práce prebiehali plynule. Začiatkom apríla sme začali pripravovať pôdu na sejbu kukurice. Sejba prebiehala bez väčších problémov. Pravidlo studený máj v stodole raj sa nám našťastie potvrdilo, teploty do 20 stupňov a bohaté zrážky prispeli k uspokojivej úrode nielen repky ozimnej, pšenice ozimnej, jačmeňa jarného, ale aj zrnovej kukurice. Celý jar sme bojovali proti premnoženým hľodavcom, preto úroda bola len

uspokojivá a nie nadpriemerná, ako sa z jari ukazovala. Najväčšie škody hlodavce spôsobili na krmovinách, hlavne na lucerne, pričom 60 ha sa muselo zaorať.

Aj v roku 2019 sa znížila výmera obhospodarovanej pôdy, ktorá prechádza do rúk nových vlastníkov alebo pod obhospodarovanie SHR pôsobiacich v obci alebo jej okolí. Tento úbytok spôsobuje platobná neschopnosť družstva platiť načas nájomné za pôdu, ktoré platí rok pozadu, ale aj nedostatok vlastných finančných zdrojov na výkup pôdy.

Aj napriek globálnemu otepľovaniu a s tým spojeným suchom, hlodavcami, nedostatkom finančných zdrojov, úbytkom pôdy a iných prekážok, s ktorými sa v poľnohospodárstve stretávame dennodenne môžeme rok 2019 hodnotiť pozitívne.

Špecifické ukazovatele rastlinnej výroby za posledné 3 účtovné obdobia

Text	2017			2018			2019		
	Ha	Produkcia	Ha	Ha	Produkcia	Ha	Ha	Produkcia	Ha
		v t	výnos v t		v t	výnos v t		v t	výnos v t
Orná pôda	1 393,25			1 364,30			1 360,02		
Zberová plocha	1331,67			1318,83			1314,11		
Obilniny spolu	747,55	3384,68		837,36	4490,52		791,88	5600,46	
- pšenica	279,19	1430,21	5,12	293,11	1380,92	4,71	372,21	2066,33	5,55
- pšenica tvrdá	26,01	79,12	3,04	49,5	255,93	5,17			
- jačmeň	166,16	815,26	4,91	195,36	814,91	4,17	133,55	693,04	5,19
- kukurica zrno	276,19	1060,09	3,84	299,39	2038,76	6,80	260,05	2714,33	10,44
- raž ozimná							26,07	126,76	4,86
Olejníny spolu	232,72	671,06		212,88	677,24		199,37	698,213	
- repka	201,35	646,62	3,21	212,88	677,24	3,19	199,37	698,213	3,50
- slnečnica									
- ľan siaty	31,37	24,44	0,78						
Strukoviny spolu	48,23	60,18							
- sója fazuľová	23,66	29,02	1,23						
- hrach krmny	24,57	31,16	1,27						
Krmoviny spolu							293,09	6776,25	
- kukurica na zeleno							146,24	3122,9	21,35
- jarná miešanka							42,63	817,79	19,18
- lucerna siata zelená							104,22	2835,56	27,21
Špeciálne plodiny spolu							29,77	6,2	
- facélia vratičolistá							29,77	6,2	0,21

Úsek živočišnej výroby

Úsek živočišnej výroby je zameraný na chov kráv s trhovou produkciou mlieka. V roku 2019 bol priemerný stav kráv 306 ks. Vyprodukovalo sa 2 650 tis. litrov mlieka čo je 84 tis. litrov mlieka viac ako v roku 2018. Počas roka 2019 sa predalo 70 ton hovädzieho dobytku. Produkcia teliat na 100 kráv bola 94 ks. Úžitkovosť mlieka bola 24 l/deň.

Napriek tomu, že postupne prichádza k zvyšovaniu cien za mlieko, situácia v Slovenskej republike je aj naďalej taká, že stále táto suma nestačí pokryť náklady na vyprodukovaní 1 kg mlieka. Takže momentálne takmer každý prvovýrobca predáva mlieko so stratou.

Špecifické ukazovatele živočišna výroba za posledné 3 účtovné obdobia			
Stav k 31.12.	2017	2018	2019
Počet ks HD spolu	523	561	581
z toho dojnice	277	294	307
Výroba mlieka v tisícoch litrov	2611	2566	2650

Úsek mechanizácie

V roku 2019 družstvo zaobstaralo na leasing traktor MF 6716S s fekálnym návesom PN 120 a z vlastných zdrojov kúpilo starší traktor MF 6499.

Aj úsek mechanizácie bojuje s nedostatkom finančných zdrojov na nákup nových strojov a zariadení a obnovu mechanizačného parku tak pre rastlinnú ako aj v živočišnú výrobu. Servis a oprava starších typov strojov a zariadení býva finančne náročná.

- Po skončení účtovného obdobia nenastali v družstve udalosti osobitného významu.**
- Družstvo nemá v predmete činnosti výskum a vývoj, výdavky na činnosť v oblasti výskumu a vývoja nemá.**
- Družstvo z predošlých období eviduje akcie v Slovenských biologických službách Ivanka pri Dunaji v počte 11 ks nominálna hodnota 34 € spolu 374 € a v Slov. holsteinskej asociácii Ivanka pri Dunaji v počte 70 ks nominálna hodnota 33,19 € spolu 2 323,57 €.

6. Návrh na rozdelenie hospodárskeho výsledku

Družstvo navrhuje vysporiadať hospodársky výsledok po zdanení zisk vo výške 10.358,53- Eur na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov.

7. Požadované údaje podľa osobitných predpisov družstvo nemá.

8. PD Budmerice nemá organizačnú zložku v zahraničí.

Družstvo zostavilo účtovnú závierku za predpokladu nepretržitého pokračovania vo svojej činnosti.

Budmerice, 26.3.2020



Ján Polakovič
predseda predstavenstva



Gabriela Jelemenská
člen predstavenstva

Poľnohospodárske družstvo
900 86 BUDMERICE
IČ: 00190306 IČ DPH: SK2020359396
tel.: 033-6448189 ©

Vypracovala: Ing. Andrea Malíková